

Verksamhetsberättelse 2005

Styrelsen för Norrbottens Ornitologiska Förening får härmed avge följande verksamhetsberättelse för verksamhetsåret 2005:

Styrelsens sammansättning (Fr.o.m. årsmötet 2005. Totalt valdes sju ledamöter och tre suppleanter.)

Ordförande: Jan-Olov Johansson, Luleå (ledamot).
Vice ordförande: Andreas Livbom, Luleå (ledamot).
Kassör: Margareta Helmersson (utom styrelsen).
Sekreterare: Per Sandberg, Piteå (ledamot).

Övriga ledamöter: Ingrid Sandahl, Kiruna.
Ove Persson, Piteå.
Roger Söderström, Boden.
Mattias Nordlund, Luleå, avsade sig uppdraget under året.

Suppleanter: Glenn Bark, Luleå.
Jan Eriksson, Boden.
Thure Andersson, Luleå.

Övriga uppdrag

Revisorer: Waldemar Berggren, Boden.
Mats Bergquist, Boden.

Revisorssuppleanter: Tryggve Arvidsson, Piteå.
Mats Williamsson, Luleå.

Valberedning: Jouni Ylpekkala, Haparanda (sammanställande).
Rolf Gustafsson, Luleå

Hedersmedlemmar: Ove Backlund, Luleå.
Waldemar Berggren, Boden.
Matsåke Bergström, Norrfjärden.
Arthur Leidgren, Dokkas.
Folke Lindgren, Arvidsjaur.

Medlemsutveckling och tidskriftsprenumerationer:

Vid årets slut hade föreningen 344 medlemmar, varav 44 familjemedlemmar, sex ungdomsmedlemmar och fem hedersmedlemmar. Totala medlemsantalet minskade igen; under -05 med 21 medlemmar jämfört med -04. Jämfört med -04 minskade antalet familjemedlemmar med fem antalet ungdomsmedlemmar är lika som -04 men en medlem har bytts ut..

Dessutom fanns det 10 rena prenumeranter på tidskriften Fåglar i Norrbotten (nedan benämnd FiN) samt 37 föreningar/motsv. med vilka ett utbyte av tidskrifter skett.

Forsknings- och fågelskyddsarbeten inom NOF

Haparanda Sandskärs fågelstation

(Ingrid Sandahl)

2005 blev ovanligt dramatiskt för fågelstationen på grund av att en gästarbetande ringmärkare fälldes för bland annat jaktbrott efter det att annan personal på fågelstationen fattat misstankar. NOF och länsstyrelsen har under hösten kommit överens om åtgärder som ska förhindra liknande händelser i framtiden. Åtgärderna innefattar bland annat bättre information till personal vid stationen, något ändrade rutiner och ökad kontakt med och rapportering till Länsstyrelsen. Länsstyrelsen har även uttryckt sitt förtroende för NOF och Haparanda Sandskärs fågelstation samt konstaterat att fågelstationen bidrar till länets miljöövervakning.

Med stöd från BDX, Billerud, Haparanda kommun, Länsstyrelsen i Norrbottens län, Margareta och Sten-Ove Lindbergs stiftelse för fågelforskning, NOF:s fågelskyddsfond, SCA och Rolfs Såg har vi klarat full bemanning under hela ringmärknings säsongen 2005, tillika stationens 25:e verksamhetsår. Stationen bedrev verksamhet från den 16 juli till den 15 oktober. Totalt har 31 ringmärkare och assistenter upprätthållit verksamheten. Av dessa kommer 17 från länet, 9 är kvinnor och 8 är 20 år eller yngre.

Totalt märktes under detta år 3 250 fåglar av 72 arter. Det låga antalet märkta fåglar förklaras av dåligt väder och högvatten under märksäsongen samt troligen även av dåligt häckningsutfall.

Den 10 juli besöktes för femtonde gången öarna öster om Haparanda Sandskärs. Sex personer åkte till Stora och Lilla Harrsten, Korkea, Ylikari och Kurikka för ringmärkning av ungar av måsar, trutar och tärnor. Denna dag märktes 124 fåglar av 9 arter.

Medel från Lindbergs stiftelse har använts till anskaffning av 13 nya vadarburar. Medel från Haparanda kommun har använts till att ta fram en broschyr och en artlista.

En redogörelse för verksamheten finns i FiN 2005, nr. 4. En separat årsrapport har framställts och kommer att finnas tillgänglig på hemsidan.

Projekt Pilgrimsfalk Norrbotten(NOF har en arbetsgrupp som arbetar inom SNF:s Projekt Pilgrimsfalk.)

(Stig Hamrén)

Inventeringsresultatet i Norrbottens län stannar vid par på 48 lokaler. Av dessa konstaterat påbörjade häckningar var det tre som ej kunde kontrolleras och endast en som misslyckades. De 44 lyckade häckningarna resulterade i 97 flygga ungar (c. 2.2 flygga ungar per lyckad häckning). Bland häckningarna finns 7 lyckade markhäckningar som totalt fick ut 8 flygga ungar (1.14 flygg unge per lyckad häckning). Projektet bedömer, som ifjol, att det finns minst 70 par i Norrbotten. Helikopterinventeringarna, som alla äger rum i väglöst land, sker i samarbete med Jaktfalk- och Kungöörnen i fjällen-projekten. Lapplandsflyg tackas för gott samarbete. Alvins fond, Svenska Naturskyddsföreningen, Stiftelsen Sveriges Vildnad, Göran Gustafssons stiftelse för natur och miljö i Lappland och Djurskyddet Norrbotten har bidragit med betydande ekonomiska medel. Ett tack riktas till följande organisationer: Länsstyrelsens miljöenhet, Naturvårdsverket och Fjälförvaltningen. Sist, men inte minst, tackas de enskilda personer som hjälpt till under året.

Projekt Pärluggla

(Jan Andersson)

Det blev 7 häckningar fördelade på 4 av de 5 holk slingorna som nu ingår i projektet. Förhoppningarna var nog större efter alla spår och observationer av sork och möss under vintern. Troligen kraschade stammen, på många platser och en av häckningarna innehöll bara tättingrester i holken. Nu är årets resultat, sedd till alla 18 åren ändå bra, det tredje bästa! 2005 ringmärktes 25 pulli och 2 honor.

Under året inkom ett återfynd från en unge som märktes utanför Boden den 2 juni -04. Den kontrollerades i Kokkola, Vasa län, Finland den 30 sep. -04

Projekt Slaguggla

(Lars Harnemo)

I studieområdet, som är koncentrerat till Luleå kommun med omnejd, blev det återigen ett lyckat år för slagugglorna. Vi hittade 17 häckningar vilket är det näst bästa året sedan starten 1982, varav 2 på nya platser. Honorna var ovanligt svärfångade i år, vi lyckades bara fånga 11 st., och dessutom väldigt blodsugna vilket bl.a. Roger Ripa fick smaka på.

Vi lyckades ringmärka 1 hona (och kontrollera 10) samt 49 ungar. Två ungar som märktes 2004 återfanns döda, den ena i Älvsbyn.

Drygt 10 personer har deltagit i arbetet med att kontrollera holkar och hjälpt till med ringmärkning. Inget ekonomiskt bidrag har erhållits under året.

Ett stort tack till alla som rapporterat in spel och häckningar under året.

Projekt Kungsörn

(Berth-Ove Lindström (skogslandet), Johan Ekenstedt och Ola Larsson (fjällen))

2005 blev ett sämre år för kungsörnarnas häckningsframgång i Norrbotten. Årets resultat blev 46 lyckade häckningar med 53 ungar. 207 kungsörnrevir kontrollerades i Norrbotten. Länsstyrelsen besökte 129 och vi besökte 78 kungsörnrevir. Totalt har 16 personer varit delaktiga i årets inventeringar för kungsörngruppen Norrbotten. Av de 53 ungar som föddes ringmärktes 11. För första året har det kommit in fler tips på havsörnrevir än kungsörn. Förklaringen är en ökad spridning av havsörn i kustlandet och även att utbredningsområdet för havsörn i inlandet expanderar. Som vanligt har ekonomiskt bidrag kommit från länsstyrelsen till kungsörninventeringarna eftersom kungsörn ingår i uppdraget att inventera stora rovdjur i Norrbotten. Årets kungsörnkonferens var i Sundsvall första helgen i oktober och 8 personer från kungsörngruppen BD deltog. Vi hade 3 fall av illegal jakt på kungsörn under året. 1 adult hona hittades död i ett bo, obduktion visade att hon var skjuten med hagel. 2 st. sändarförsedda kungsörnar från Norge har endast GPS-sändarna hittats igen med avskurna band på sändaren. Samtliga fall är anmälda till miljöåklagaren.

Projekt LAMES

(Fristående projekt som drivs av NOF-medlemmarna Rolf Gustafsson, Ingrid Sandahl och Håkan Tyrén)

I projektets holkar har det ägt rum två häckningar av lappmes med 13 flygga ungar som resultat. Dessa och tre adulta fåglar har märkts under 2005.

Projekt Strömstare

(Fristående projekt av NOF-medlemmarna Håkan Tyrén och Hans Gustafsson)

”Populationsstruktur hos övervintrande strömstarar i norra Lappland” heter det projekt drivits av Håkan Tyrén och Hans Gustafsson med ekonomiskt stöd från NOF:s fågelskyddsfond. Projektet avslutades under våren 2005 efter att ha pågått sedan 2002. Gällivare naturskyddsförening och Högskolan i Dalarna har också varit samarbetspartners. Projektet är redovisat till NOF:s styrelse under våren 2005 och finns som PDF-fil på Gällivare naturskyddsförenings hemsida (www.gallivare.snf.se). En lite omarbetad version av rapporten är också publicerad i Ornis Svecica 15:229-235, 2005.

NOF:s fågelskyddsgrupp

(Rolf Gustafsson och Ove Persson)

Fågelskyddsgruppen är en löst sammansatt grupp där alla som känner att ni vill hjälpa till är välkomna. Vi har under året arbetat med

- ? Lämnat remissvar med synpunkter på Ist Norrbotten förslag till fjällprogram
- ? Fjällgåsprojektet. En tysk grupp "Aktion Zwergganz" vill sätta ut fjällgäss och försöka lära dem nya flyttvägar till nya övervintringsområden i västra Europa. Naturvårdsverket har gett tillstånd för projektet. SOF, har reserverat sig mot beslutet på grund av risken för inblandning av gener från andra gåsararter i de gäss som ska användas. Vidare är det ifrågasatt om det är lämpligt att manipulera fjällgåsens flyttvägar. Vidare pågår arbete med att inventera den norrbottniska fjällvärlden för att leta en eventuell spillra av den skandinaviska fjällgåspopulation som finns kvar. Inventeringsarbetet bedrivs av Länsstyrelsen i Norrbotten. NOF har gått på SOF:s linje och överklagat Naturvårdsverkets beslut.
- ? En precisering av vår inställning till Norrbottniabanans sträckning har gjorts för publicering i FiN 4-2005. Om inga invändningar finns kan synpunkterna skickas till Banverket.
- ? Synpunkter på gränsdragningen för Natura2000-området Ersnäs-Alvik har skickats till Länsstyrelsen. Övernattningsområdena kring Aleåns mynning finns redan med som fågelreservat. Vi anser att även födosöksområdena väster om E4 och området kring grisfarmen bör ingå i området.
- ? Vindkraft på Storön i Kalix skärgård.

NOF:s fågelskyddsfond

Fondstyrelsen har sedan årsmötet haft följande sammansättning:

Ordförande:	Herman Sundqvist, Avan.
Övriga ledamöter:	Göran Emerius, Boden. Lars Gustafsson, Boden.

Under 2005 har fonden behandlat två ansökningar: En ansökan från Haparanda Sandskärs fågelstation: 5000 kr till inköp av nät och nätstänger samt till delfinansiering av resorna till och från ön, samt en ansökan från Mattias nordlund om bidrag på 3456 kr för inventeringar i Ersnäs/Alvik och Persöfjärden. Båda ansökningarna tillstyrktes av fondstyrelsen.

Fondstyrelsen välkomnar fler ansökningar.

F.ö. så gäller att NOF-projekt skall redovisa sin verksamhet i FiN, undantagsvis kan redovisning göras på hemsidan då FiN kan ha platsbrist. Huvudsakligen skall redovisningen avse faktisk verksamhet och resultat/slutsatser som kan göras på basis av verksamheten.

Kurt Perssons minnesfond

Under året har inga stipendier utdelats.

Fåglar i Norrbotten

Redaktionskommittén har under året bestått av Andreas Livbom, Luleå (redaktör), Maiken Arvidsson, Öjebyn och Tomas Carlsson, Piteå. Vår tidskrift, Fåglar i Norrbotten, tjugofjärde årgången, har utkommit vid fyra tillfällen om totalt 136 sidor. Nr. 2 var ett nummer med åtta sidor extra för att rymma hela Fågelrapport 2004 i ett nummer. Upplagan har varit 500 ex. Matsåke Bergström, Norrfjärden, har svarat för utformningen av tidningens omslag samt tillhörande kåseri. Tomas Carlsson har fortsatt det omfattande arbetet med att digitalisera föreningens bildarkiv.

Övriga aktiviteter

SOF:s årsmöte. Vid årsmötet som hölls i Uppland 1-3/4 representerades föreningen av Lars Harnemo.

Regionala rapportkommittén (rrk). Kommittén har under året bestått av Anna Andersson, Södra Orrbyn, Mats Bergquist, Övre Buddyn, Ulf P Eriksson, Gammelstad, Lars Harnemo, Luleå och Andreas Livbom, Luleå. Anna valdes in i kommittén vid årets början.

Rrk har sammanträtt vid sju tillfällen. Kommittén har bidragit med uppgifter till Vår Fågelvärlds årsbok "Fågelåret 2004" samt publicerat "Fågelrapport för Norrbottens län 2004" i FiN 2005 nr. 2. Fågelrapporten har till största delen och för tredje året i rad framställts m.h.a. Svalan - SOF:s rapporteringssystem för fåglar. Uppdraget att granska raritetsrapporter samt administrera rapportmallar, fågelobservationer och -lokaler är intressant och viktigt men tar mycket tid i och med att antalet observationer ökar för varje år och databasen regelbundet genomgår förändringar i form av nya funktioner etc.

Styrelsemöten

NOF-styrelsen har under året sammanträtt sju gånger. Två möten hölls under första kvartalet (innan årsmötet som stadseenligt hålls i mars). Ytterligare två möten hanns med innan sommaruppehållet inföll (perioden juni till augusti). Efter det hölls tre möten under hösten-förvintern.

Vanligen hålls mötena i klubblokalen på Varvsgatan i Luleå men åtminstone en gång per år försöker vi kombinera möte med exkursion; i år gjordes detta i Rosfors-Lustgårdensområdet, bl.a. till tonerna av flöjtande svarthätta.

En hel del av tiden arbetar vi med frågor av återkommande karaktär, t.ex:

- ? Aktivitetsprogramsnickrande (höst/vinter- resp. vår/sommarprogram)
- ? Årsmötesplanering
- ? Budget
- ? Fastställande av utdelningsförslag ur fågelskyddsfonden.

Vissa frågor är stående punkter på dagordningen, t.ex.:

- ? ”Fågelskyddsfrågor” (som belyses återkommande i FiN)
- ? ”Haparanda Sandskärs Fågelstation”

När det gäller fågelskyddsfrågorna har vi i år flitigt diskuterat

- ? Sträckningen av en framtida Norrbotniabana
- ? Projektansökningar i syfte att rädda fjällgäsen i norra Skandinavien
- ? Natura2000-frågor

Dessa frågor finns utförligare redovisade i FiN.

Även punkten ”Skrivelser” (tänkt att behandla frågor där NOF lämnar in yttranden/remissvar etc, antingen på begäran eller på eget initiativ) är en stående punkt. Frågorna som behandlas är som regel direkt kopplade till fågelskyddsfrågorna. Arbetet med att författa yttranden/remissvar är ofta tids- och resurskrävande och här dras tunga lass av flera av styrelseledamöterna i gott samarbete med NOF:s fågelskyddsgrupp och ibland enskilda medlemmar.

Exempel på behandlade skrivelser (vilka finns som bilagor till protokollen på hemsidan) är:

- ? **Sveket mot gammelskogen.** (Antogs vid årsmötet -05.) I syfte att bl.a. reservatsavsätta de statliga skogsområden som efter inventering befunnits ha höga naturvärden och ge områdena skydd mot avverkning.
- ? **Vindkraft på Sjiska.** Inlaga till miljödomstolen där NOF motsätter sig en utbyggnad av vindkraften i det föreslagna området.
- ? **Länstyrelsens förslag till bildandet av naturreservatet Tervajänkkä utanför Haparanda.** NOF-styrelsen lämnade ett positivt yttrande till förslaget.
- ? **Skrivelse angående Stadsviken i Haparanda.** NOF:s bedömning är att detaljplanen för området strider mot miljöbalken och plan- och bygglagen vid flera punkter med hänsyn till naturvärden, främst fågellivet.
- ? **Remissvar på Fjällprogrammet „Norrbottens län.**
- ? **Ställningstagande från SOF-NOF-VOF angående Aktion Zwerggans – Fjällgåsutplantering m h a ultralätta plan.** Ett gemensamt ställningstagande har gått in till Naturvårdsverket. NOF-styrelsen anser bl.a. att det är av högsta vikt att räddningsaktionen bedrivs med gäss vars DNA är fritt från blåsgåsgener.

Styrelsen arbetar förstås ofta via mailkontakt, vilket kan vara en snabb metod men vilken dock riskerar att tappa i effektivitet p.g.a. det ofta väldigt stora informationsflödet. Risken är förstås den att idéellt arbetande styrelsemedlemmar inte alltid hinner delta aktivt i det snabba flödet.

Styrelsen representerar ofta föreningen personligen vid möten med företag, myndigheter och organisationer, något som då tar ytterligare tid i anspråk.

Protokollen från mötena försöker vi lägga ut på hemsidan senast 12 dagar efter att mötet hållits. Det är lätt att tro att alla har tillgång till Internet idag men så är trots allt knappast fallet. För den som har möjlighet och så önskar finns alltså en fullständigare bild av styrelsearbetet på nätet: www.nof.nu (under fliken "Detta är NOF" följt av "Protokoll och Skrivelser")

Medlemsaktiviteter

Under året genomfördes följande medlemsaktiviteter på angiven plats:

- 1.1-28.2 Vinterfågelmattning. Hela länet.
- 22.1 Talgtittartur runt Boden.
- 6.2 Fågelbordsskådning i Kiruna.
- 19.2 Exkursion: Vinterfågelrace. Hela länet.
- 5.3 Vinterfågeltur längs Luleälven.
- 19.3 Årsmöte i Buddbyn. (Med bl.a. Allan Bergström-Upplevelser-Dokumentation-Skapande-Förmedling och Jan Andersson - Lägesrapport från pärluggleprojektet)
- 2.4 Exkursioner: Uggelyssning. Hela länet.
- 2-3.4 Ripskådning i Kiruna.
- 24.4-15.5 Fyra söndagar: Inventeringar i Alvik/Ersnäsområdet.
- 1.5 Vårfågelmorgon i Boden, Luleå och Piteå samt fågelräkning i Alvik/Ersnäsområdet.
- 2.5 Vårfåglar i Tornedalen.
- Maj Kvällsskådning i Vuollerim, fyra kvällar.
- 5.5-1.6: Fyra onsdagar. Fågelyvandringar runt Lombolo-sjöarna, Kiruna.
- 7.5 Exkursion till Skatamarksträsket.
- 8.5 Naturens Dag.
- 10-31.5 Fyra tisdagar. Exkursion: Kvällsskådning vid Storavans torn, Boden.
- 14.5 Exkursion till fågelt ornet vid Smedsbyfjärden.
- 17.5 Exkursion till Kaalaluspa, Kiruna.
- 18.5 Exkursion till Luspebryggan.
- 21.5 Exkursion kring Dokkas.
- 21.5 Exkursion till Mossabäcken.
- 22.5 Exkursion till myrområdet Sakkivuoma, Kiruna.
- 26.5 Exkursion till Båtsjaur, Arjeplog.
- 28-29.5 Exkursion till Glommers- och Lamburträsk.
- 7.6 Exkursion till LKAB:s slamdammar.
- 5.8 Exkursion till Skvalpen –Sandgrönnorna.
- 21.8 Andjakt och ringmärkning i Kiruna.
- 28.8 samt två första söndagarna i sept. Exkursion: Rovfåglar vid Bredviksberget.
- 1.10 Exkursion: World Birdwatch Day med bl.a. sångsvansräkning. Hela länet.
- 18.10 Föredrag i Luleå: Jaktfalk med Johan Ekenstedt.
- 8.11 Föredrag i Piteå: Tanzaniabilder med Peter Nilsson.
- 15.11 Föredrag i Luleå: Omanbilder med Johan Gelting-Nyström.
- 19.11 De sista trutarna för året. Kalix älx.
- 1-24.12 NOF:s adventskalender på hemsidan.

Ekonomi

Under 2005 blev resultatet +7553,36 kr. Det egna kapitalet uppgick vid årsskiftet till 61900,23 kr.
Se även separat ekonomisk rapport.

Tack

Styrelsen vill avsluta med att framföra ett varmt tack till alla dem som med sitt medlemskap och aktiva arbete stöttat föreningens verksamhet.

/Styrelsen, januari 2006